

Ο χάρτης της Μέσης Ανατολής άλλαξε μέσα σε λίγες μέρες

Το συμφέρον του Ισραήλ, πλέον, επιβάλλει να τα βρει με τους Παλαιστίνιους

ΤΑ ΝΕΑ / THE NEW YORK TIMES , , ΤΟΥ THOMAS L. FRIEDMAN

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ: Πέμπτη 3 Φεβρουαρίου 2011

Συναντώ έναν ισραηλινό στρατηγό εν αποστρατεία σε ξενοδοχείου Τελ Αβίβ. «Ο,τι σκεφτόμασταν τα τελευταία 30 χρόνια δεν έχει σημασία πια», είναι η πρώτη του κουβέντα. Αυτό εν ολίγοις περιγράφει τη ναποπροσανατολιστική αίσθηση σοκ και δέους που έχει προκαλέσει στο ισραηλινό κατεστημένο η λαϊκή εξέγερση στην Αίγυπτο. Η ειρηνευτική συμφωνία αμεμια σταθερή Αίγυπτο ήταν η βάση κάθε γεωπολιτικής και οικονομικής πολιτικής του Ισραήλ τα τελευταία 35 χρόνια, και τώρα δεν υπάρχει πια. Είναι σαν να ξυπνήσουν κάποτε οι Αμερικανοί και να μάθουν ότι τόσο το Μεξικό όσο και ο Καναδάς βυθίστηκαν σε αναταραχές την ίδια ημέρα.

«**Ο,ΤΙ ΥΠΗΡΞΕ** κάποτε σαν άγκυρα στον κόσμο μας σήμερα έχει εξαφανιστεί», παρατηρείο Μαρκ Χέλερ, ειδικός σε θέματα πολιτικής στρατηγικής στο Πανεπιστήμιο του Τελ Αβίβ. «Και αυτό συμβαίνει ακριβώς τη στιγμή κατά την οποία η πυρηνικοποίηση της περιοχής προχωρά γοργά». Αυτή είναι μια επικίνδυνη περίοδος για το Ισραήλ και η ανησυχία είναι κατανοητή. Φοβάμαι όμως ότι το Ισραήλ μπορεί να χειροτερεύσει την κατάσταση εάν υποκύψει στο επιχείρημα που ακούω από πολλούς αξιωματούχους ότι τα γεγονότα στην Αίγυπτο αποδεικνύουν πως το Ισραήλ δεν μπορεί να επιτύχει βιώσιμη ειρήνη με τους Παλαιστίνιους. Αυτή είναι μια λανθασμένη και επικίνδυνη άποψη. Για να είμαστε δίκαιοι, στον Χόσνι Μουμπάρακ, τον σύμμαχο του Ισραήλ, αξίζει όλη η οργή που εκφράζουν οι διαδηλωτές. Τα τελευταία 20 χρόνια ο Μουμπάρακ είχε κάθε ευκαιρία να μεταμορφώσει την οικονομία της Αιγύπτου και να χτίσει ένα μετριοπαθές πολιτικό κέντρο που θα κάλυπτε το κενό μεταξύτευτου αυταρχικού καθεστώτος του και των Αδελφών Μουσουλμάνων. Ομως επίτηδες διατήρησε αυτό το κενό ώστε να μπορεί να λέει στον κόσμο «ή εγώ αυτοί». Τώρα προσπαθεί να προωθήσει μεταρρυθμίσεις μέσα σε πανικό. Πολύ αργά.

Ωστόσο, ο ισραηλινός πρωθυπουργός Μπενιαμίν Νετανιάχου κινδυνεύει να γίνει ο Μουμπάρακ της ειρηνευτικής διαδικασίας. Το Ισραήλ δεν είχε ποτέ τέτοια ισχύ απέναντι στους Παλαιστίνιους και δεν είχε ποτέ απέναντί του πιο υπεύθυνους Παλαιστίνιους. Ομως ο Νετανιάχου ψάχνει κάθε ευκαιρία για να μη βάλει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων ένα ειρηνευτικό σχέδιο. Οι Αμερικανοί το γνωρίζουν αυτό. Και χάρη στην απρέπεια του Αλ Τζαζίρα να δημοσιεύσει εκτός πλαισίου όλες τις παλαιστινιακές υποχωρήσεις – ώστε να βρεθεί σε δύσκολη θέση η παλαιστινιακή

ηγεσία –, είναι τώρα προφανές πόσο μακριά έχουν φτάσει οι Παλαιστίνιοι.

ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ εάν η παλαιστινιακή ηγεσία έχει την ισχύ να ολοκληρώσει τη συμφωνία. Ξέρω όμως ότι το Ισραήλ έχει τεράστιο συμφέρον να κάνει ό,τι χρειάζεται για να τη δοκιμάσει. Γιατί; Με τους ηγέτες της Αιγύπτου και της Ιορδανίας να σπεύδουν να ανασχηματίσουν τις κυβερνήσεις τους σε μια προσπάθεια να ελέγξουν τις εξελίξεις, δύο πράγματα είναι βέβαια: ό,τι κι αν συμβαίνει στις δύο χώρες που είναι οι μόνες αραβικές που έχουν ειρηνευτική συμφωνία με το Ισραήλ, οι μετριοπαθείς αντικληρικοί που είχαν το μονοπώλιο της εξουσίας θα γίνουν πιο αδύναμοι και οι περιορισμένοι μέχρι σήμερα Αδελφοί Μουσουλμάνοι θα ενισχύονται. Το πόσο, αναμένεται να το δούμε.

Αγωνία για την επόμενη ημέρα στην Αίγυπτο

ΤΗΝ ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΤΟΥ ότι οι εξελίξεις στην Αίγυπτο μπορούν να αποσταθεροποιήσουν την κατάσταση στη Μέση Ανατολή «για πολλά χρόνια» και να προκαλέσουν ευρεία σύγκρουση μεταξύ προοδευτικών και ακραίων ισλαμιστών, εξέφρασε χθες στο κοινοβούλιο του Ισραήλ ο πρωθυπουργός της χώρας Μπενιαμίν Νετανιάχου. «Υπάρχουν δύο κόσμοι, δύο μισά, δύο απόψεις – οι απόψεις του ελεύθερου κόσμου και οι απόψεις των ακραίων», τόνισε. «Ποιες θα επικρατήσουν στην Αίγυπτο; Η απάντηση είναι κρίσιμη για το μέλλον της Αιγύπτου, το μέλλον της περιοχής και για εμάς εδώ στο Ισραήλ».

Ο Νετανιάχου πρόσθεσε: «Τα θεμέλια της σταθερότητάς μας, του μέλλοντός μας και της διατήρησης της ειρήνης, ιδιαίτερα σε αυτούς τους ασταθείς καιρούς, είναι η ενίσχυση της δύναμης του Ισραήλ». Νωρίτερα ο πρωθυπουργός του Ισραήλ είχε ζητήσει από τον πρόεδρο των ΗΠΑ Μπαράκ Ομπάμα και άλλους ξένους ηγέτες να διακηρύξουν ότι οποιοδήποτε νέο αιγυπτιακό καθεστώς θα πρέπει να σεβαστεί την ειρηνευτική συμφωνία του 1979 με το Ισραήλ. Σύμφωνα με ισραηλινούς αξιωματούχους του υπουργείου Εξωτερικών, η χώρα επιθυμεί να θέσει η διεθνής κοινότητα μια σειρά όρων για την αναγνώριση μιας νέας αιγυπτιακής ηγεσίας. Ενας από τους όρους αυτούς θα πρέπει να είναι η τήρηση της ειρηνευτικής συμφωνίας.

ΕΠΙΣΗΣ ΧΘΕΣ, ο πρόεδρος της Υεμένης Αλι Αμπντάλα Σάλεχ ανακοίνωσε ότι δεν θα παρατείνει την προεδρική του θητεία μετά τη λήξη της το 2013, θέτοντας τέρμα στην τριακονταετή εξουσία του. Λαμβάνοντας υπόψη του τα κινήματα διαμαρτυρίας στην Τυνησία και στην Αίγυπτο, ο πρόεδρος της Υεμένης δεσμεύθηκε ότι δεν θα διαβιβάσει την εξουσία της χώρας στον γιο του. «Δεν θα υπάρξει παράταση της προεδρικής θητείας, ούτε χρήση του κληρονομικού δικαιώματος ή επανεκκίνηση του ρολογιού», ανακοίνωσε ο Σάλεχ ενώπιον του κοινοβουλίου πριν από τη χθεσινή μεγάλη διαδήλωση στη Σαναά στο πλαίσιο της Ημέρας της Οργής στην Υεμένη. Ο πρόεδρος της Υεμένης ανακοίνωσε επίσης την αναβολή των βουλευτικών εκλογών που ήταν προγραμματισμένες για τις 27 Απριλίου και η διεξαγωγή των οποίων έχει

αμφισβητηθεί από την αντιπολίτευση εξαιτίας της απουσίας πολιτικών μεταρρυθμίσεων.